REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

POVZETKI PRIKAZOV
Javno naročilo, št. 430-104/2021
IZVEDBA DEMONSTRACIJSKIH PROJEKTOV RAZVOJA DOPOLNILNIH DEJAVNOSTI, PODJETNIŠTVA, TRŽENJA IN TURIZMA NA KMETIJAH

SKLOP B - Razvoj dopolnilnih dejavnosti, podjetništva in trženja na kmetijah

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Za vsebino je odgovorna Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja 2014-2020 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Kazalo vsebine

UVOD 2

Delavnica B1 : Demonstracija tehnologij za predelavo mesa 3

Delavnica B2 »Demonstracija tehnologije izdelave izdelkov na področju žganjekuhe, izdelave sokov in sadnega kisa« 9

Delavnica B3 : Kako izdelati in kako prepoznati kakovosten izdelek 19

Delavnica B4 : Izboljšanje tržnega položaja kmetij in ekonomika pridelave 21

Delavnica B5 : Uporaba informacijsko – komunikacijske tehnologije (IKT) za promocijo dopolnilnih dejavnosti na kmetijah 24

UVOD

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (v nadaljevanju: KGZS) je bila izbrana za izvajalca javnega naročila, št. 430-104/2021, Izvedba demonstracijskih projektov razvoja dopolnilnih dejavnosti, podjetništva, trženja in turizma na kmetijah. Izvajala je sklop B - Razvoj dopolnilnih dejavnosti, podjetništva in trženja na kmetijah.

Delavnice je izvajala v sodelovanju z zavodi KGZS. Delavnice so bile izvedene za pet različnih tematskih vsebin:

- Delavnica B1: Demonstracija tehnologij za predelavo mesa
- Delavnica B2: Demonstracija tehnologije izdelave izdelkov na področju žganjekuhe, izdelave sokov in sadnega kisa
- Delavnica: B3: Kako izdelati in kako prepoznati kakovosten izdelek
- Delavnica B4: Izboljšanje tržnega položaja kmetij in ekonomika pridelave
- Delavnica B5: Uporaba informacijsko- komunikacijske tehnologije (IKT) za promocijo dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Kratko predstavitev delavnic in fotografije si lahko preberete v nadaljevanju.

Delavnica B1 : Demonstracija tehnologij za predelavo mesa

Nosilec Delavnice na temo «Demonstracija tehnologij za predelavo mesa« je bil KGZS - Zavod Celje. Izvedenih je bilo šest delavnic, na kmetijah, ki se ukvarjajo s predelavo mesa.

Delavnice so bile izvedene na lokacijah:

- Kmetija Gorjup, Zdole 45, 3260 Kozje
- Kmetija Goličič, Reteče 6, 4220 Škofja Loka
- Družinska kmetija Kramberger – Šteinbauer, Spodnji Perčič 20, 2230 Lenart v Slovenskih Goricah
- Kmetija Vargazon, Cven 14, 9240 Ljutomer
- Kmetija pri Rjavčevih, Cernatič Vinko, Šempas 158, 5261 Šempas
- Kmetija Štupar, Dvor 110, 8361 Dvor

Ključni namen delavnic je bil udeležencem predstaviti primere dobrih praks kako morajo biti urejeni prostori za potrebe predelave mesa in kakšno opremo je potrebno imeti da se lahko posamezni mesni izdelki tudi kakovostno izdelajo. Praktični del je obsegal prikaz izdelave paštete, mesnega sira in klobase v tipu »kranjske«.

Udeležence je najbolj zanimala izdelava izdelkov.

Pri pripravi paštete so bile predstavljene zahteve, ki jih mora vsebovati izdelek, da se ga lahko označi za pašteto. V kutru so najprej obdelali surova jetra, nato pa še kuhano svinjsko meso in slanino ter juho od kuhanja. Dodali so začimbe in sol ter kutirali, oziroma sekljali do željene strukture. Na koncu so dodali še jetra in nadev napolnili v steklene kozarce ter pasterizirali.

Izdelava paštete je prikazana na fotografijah spodaj.

Kuhanje surovine

Primerno obdelana jetra

Kutiranje polnjenje v kozarce

Priprave na pasterizacijo hlajenje

Priprava mesnega sira

Za pripravo mesnega sira so svinjsko meso in slanino predhodno zmleli in nato sekljali – kutirali v kutru. Dodali so začimbe, sol in druge dodatke (papriko, praženo čebulo), nadev napolnili v kalupe in pekli v pečici.

Izdelava mesnega sira je prikazana na fotografijah spodaj.

Zmleta slanina in meso

Kutiranje

polnjenje v kalupe

peka mesnega sira

mesni sir brez in z dodatk

Klobasa v tipu »kranjske«

Pri prikazu postopka izdelave pasterizirane poltrajne klobase so svinjsko meso zmleli, slanino nakockali, dodali sol in začimbe ter zmešali do lepljive homogene mase in napolnili v tanka svinjska čreva. Nato smo dimili in toplotno obdelali.

Izdelava klobase v tipu »kranjske« je prikazana na fotografijah spodaj.

kockanje slanine

mletje mesa

Mešanje

polnjenje

Prekajevanje

po toplotni obdelavi

Delavnica B2 »Demonstracija tehnologije izdelave izdelkov na področju žganjekuhe, izdelave sokov in sadnega kisa«

Sodelavci Kmetijsko gozdarskega zavoda Novo mesto (Martin Mavsar, Miha Pavkovič in Tatjana Kmetič Škof) so med 23.3.2022 in 30.3.2022 izvedli šest šesturnih delavnic sklopa B2 »Demonstracija tehnologije izdelave izdelkov na področju žganjekuhe, izdelave sokov in sadnega kisa«.

Delavnice so obsegale:

a) Praktični prikaz žganjekuhe

Žganjekuha je sinonim za slovensko podeželje. Predstavlja dejavnost, ki vključuje veliko znanj, ter nekaj opreme s pomočjo katere pridobivamo odlična domača žganja. Nekaterim ta dejavnost predstavlja pomemben vir dohodka. Surovino za žganjekuho predstavljajo različne sadne vrste, ki uspevajo na vrtovih, travnikih in številnih drevoredih ob cestah. Redna oskrba nasadov pripomore k temu, da obiramo kvalitetno sadje, ki nudi žganja najboljše kakovosti.

Z mobilno demonstracijsko opremo smo tako teoretično kot praktično poleg predstavitve osnov žganjekuhe, od pravilne izbire surovine in nadaljnjega postopka do prve destilacije prikazali tudi drugo destilacijo ter predstavili možne napake in kako se jim izogniti.

b) Praktični prikaz izdelave sokov

Vsako drugo leto nas travniški nasadi obdarijo z obilico jabolk. Takrat se nam postavlja vprašanje, kako čim bolj gospodarno predelati jabolka. Jabolčni sok je izdelek, ki se ga vse premalo poslužujemo. Ker se pravilno pasteriziran sok v steklenice skladišči tudi dve leti in je primeren za uživanje najširšega kroga porabnikov smo najprej predstavili osnove predvsem glede same izbire surovine in njene kakovosti, postopek predelave od pranja jabolk, mletja, stiskanja, pasterizacije in polnjenja ter na koncu pravilnega skladiščenje sadnih sokov. Predstavitev je imela teoretični del in praktični prikaz celotnega postopka predelave jabolk v jabolčni sok z mobilno demonstracijsko opremo.

c) Praktični prikaz izdelave sadnega kisa

Ker si tudi doma lahko ustvarimo odlično zalogo jabolčnega kisa, ki spada v sam vrh tistega, kar je mogoče použiti za dobro zdravje, smo tudi tukaj predstavili najprej pomen izbire in kakovost surovine, sam postopek predelave od pranja sadja, mletja, stiskanja, alkoholne fermentacije in seveda acetacije ter polnjenja in skladiščenja sadnih kisov. Na primerih smo predstavili tudi kakšen kis je dober in kakšne napake se lahko pri sadnih kisih pojavijo. Predstavitev je imela teoretični del in praktični prikaz z mobilno demonstracijsko opremo in degustacijo različnih primerov sadnih kisov.

Lokacije izvedbe demonstracijskih projektov B2 »Demonstracija tehnologije izdelave izdelkov na področju žganjekuhe, izdelave sokov in sadnega kisa«:

1. KGZ LJ + KGZ KR, 23.3.2022

Kmetija Erjavec, Gorenja vas 7, 1295 Ivančna gorica

2. KGZ NG, 24.3.2022

KGZS, KGZ NG, Sadjarski center Bilje, Bilje 1, 5292 Renče

3. KGZ NM, 25.3.2022

Davor Robek, Gorenja vas pri Šmarjeti 14, 8220 Šmarješke Toplice

4. KGZ CE, 28.3.2022

Izletniška kmetija Mirnik, Leskovec 9, 3202 Ljubečna

5. KGZ MS, 29.3.2022

Sadjarska kmetija Novak, Ivanovci 51, 9208 Fokovci

6. KGZ PT + KGZ MB, 30.3.2022

Šolski center Ptuj, Šolsko posestvo Turnišče, Zagrebška c. 86, 2250 Ptuj

EKIPA KGZS – ZAVODA NM

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVO MESTO
"Za razvoj kmetijstva in podeželja."
"Za več znanja in konkurenčnost."
www.kmetijskizavod-nm.si
Svetovanje v kmetijstvu.
Kontrola in selekcija v živinoreji.
Skrb za zdravje rastlin.
Analize vin in svetovanje.
Vodenje knjigovodstva na kmetiji.

PRIPRAVE

Za razvoj kmetijstva
in podeželja.

Predelovalni postopek (3):

Izvedba…

Izvedba…

Na koncu vsi zadovoljni… ☺

Pospravljanje…

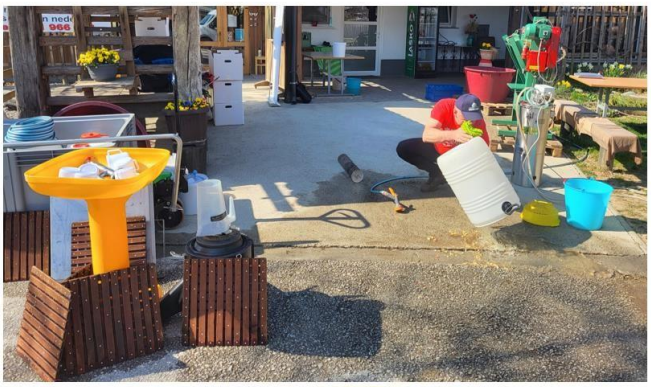

Delavnica B3 : Kako izdelati in kako prepoznati kakovosten izdelek

Nosilec delavnice na temo «Kako izdelati in kako prepoznati kakovosten izdelek« je bil KGZS – Zavod Ptuj. Izvedenih je bilo šest delavnic, od tega tri na kmetijah. Ostale tri so potekale v prostorih zavodov KGZS –Zavod Ptuj, KGZS- Zavod Murska Sobota in KGZS – Zavod Nova Gorica.

Delavnice so bile izvedene na lokacijah:

- Pri Mlinarju, Gotovlje 45, 3310 Žalec
- Marija Erjavec, Gorenja vas 7, 1295 Ivančna Gorica
- KGZS, KGZ Ptuj, Ormoška cesta 28, 2250 Ptuj
- KGZS, KGZ Murska Sobota, Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota
- KGZS, KGZ Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica
- Jazbec Majda, nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji, Držarje 13, 8290 Sevnica

Delavnic za sklop 3 se je skupaj udeležilo 88 udeležencev.

Vsebina prikazov

Prikaz je imel teoretični in praktični del. V teoretičnem delu so se udeleženci seznanili s pomenom kakovostne surovine, tehnološkimi izzivi in rešitvami za izdelavo inovativnih in kakovostnih izdelkov, osnovami pokušanja in ocenjevanja izdelkov, o zunanji podobi izdelka, možnostih uporabe okolju prijaznejše embalaže in vidikom uporabnosti pakiranja izdelka.

V praktičnem delu je bila izvedena delavnica za senzorično ocenjevanje izdelkov. Udeleženci so dobili v ocenjevanje po dva vzorca izdelkov: 2 jogurta, 2 soka, 2 kisa, 2 vložnini in 2 vina. Med vsemi vzorci je bil po en zelo dober, drugi vzorec pa je predstavljal napako. Po ocenjevanju izdelkov je sledila razprava o oceni izdelkov.

Praktični del je imel tudi prikaz izdelave sirnih namazov z medom, marmelado in bučnim oljem.

Fotografije iz prikazov

Slika 1: Priprava izdelkov za senzorično ocenjevanje

Slika 2: Senzorično ocenjevanje vina

Slika 3:
Izdelava sirnih namazov

Delavnica B4 : Izboljšanje tržnega položaja kmetij in ekonomika pridelave

Nosilec delavnice na temo «Izboljšanje tržnega položaja kmetij in ekonomika pridelave je bil KGZS – Zavod Murska Sobota.

Delavnice so bile izvedene na lokacijah:

- Turistična kmetija pri Mlinarju, Gotovlje 45, 3310 Žalec
- Kmetija Janko Jeglič, Podbrezje 192, 4200 Naklo
- KGZS, KGZ Maribor, Vinarska 14, 2000 Maribor
- KGZS, KGZ Murska Sobota, Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota
- KGZS, KGZ Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica
- KGZS, KGZ Novo mesto, Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto

Delavnic se je skupaj udeležilo 95 udeležencev.

Vsebina delavnic je bila:

a) Agrarna ekonomika – prikaz sodobnih analitičnih sistemov za poslovno odločanje na kmetija

Pri tej vsebini so bile predstavljene osnove agrarne ekonomike: prihodki, stroški, pokritje, kalkulacije,…), cenovna politika pri prodaji izdelkov s kmetije in prikazan Farm Manager, kot sodobni analitični sistem za poslovno odločanje na kmetijah.

Prikazan je bil primer izračuna stroškov proizvodnje in cenovne politike na vzorčnem primeru kmetije, na katerem so bili predstavljeni osnovni elementi gospodarnosti proizvodnje na kmetijah, z vrstami prihodkov in stroškov z njihovimi značilnostmi. Posebej so bili izpostavljeni pomembni kazalniki gospodarnosti, ki se uporabljajo v kmetijstvu. Sledila je predstavitev različnih modelov kalkulacij, ki jih uporabljamo v Sloveniji .

b) Priprava kalkulacij cen – izračun lastne cene izdelka

V tem delu izobraževanja je bila izvedena delavnica s pomočjo spletnega orodja Farm Manager, v kateri je bil na praktičnih primerih posameznih kmetij prikazan prihodek, stroški in izračun kazalnika gospodarnosti na kmetiji.

c) Raziskava konkurence

Udeležencem je bilo razloženo in predstavljeno kaj je trg in kako deluje, kdo vse je konkurenca, da jo ne smemo razumeti zgolj z vidika enakih izdelkov in storitev, ampak je potrebno upoštevati tudi možne nadomestke (substitute). Predstavljene so bile tudi oblike tržnih raziskav in kako lahko znotraj njih pridobimo podatke o konkurenci. Tako pridobljeni podatki so v pomoč kmetu pri sprejmanju odločitve o obnašanju na trgu, ali se odločiti za boj s konkurenco, ali pa se ji prilagoditi oziroma z njo celo sodelovati. Na praktičnem primeru je bil predstavljen način kako se s konkurenco lahko borimo in kje so možnosti za prilagoditev. Poudarjen je bil pomen povezovanja s konkurenco in njegove možne oblike ter pomen povezovanja v kratke verige.

d) Iskanje svoje tržne niše

Udeležencem je bilo razloženo in predstavljeno, kaj so tržne niše in kako jih je možno prepoznati. Udeleženci so na delavnici sodelovali pri ugotavljanju v katerih segmentih vse lahko odkrivamo tržne niše – praktični primeri. Predstavljen je bil pomen dobrega komuniciranja s kupci za pridobivanje podatkov o njihovih potrebah. Osvetljen je bil proces oblikovanja izdelkov oziroma storitev in njihovega prilagajanja posebnim zahtevam kupcev. Prikazani so bili postopki pri iskanju tržnih niš za nove izdelke in storitve. Prav tako so bile predstavljene tudi možne prilagoditve obstoječih izdelkov in storitev določenim tržnim priložnostim (nišam). Prikazani so bili tudi možni načini prilagajanja v primeru, ko tržna niša preraste v večji trg.

Fotografije z delavnic:

KGZS – Zavod GO, Stara šola, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica

KGZS- Zavod Maribor, Vinarska 14, 2000 Maribor

KGZS- Zavod Kranj in Ljubljana, Kmetija Janko Jeglič, Podbrezje 192, 4202 Nakl

Delavnica B5 : Uporaba informacijsko – komunikacijske tehnologije (IKT) za promocijo dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

Nosilec delavnice na temo «Uporaba informacijsko – komunikacijske tehnologije (IKT) za promocijo dopolnilnih dejavnosti na kmetijah je bil KGZS – Zavod Maribor.

Delavnice so bile izvedene na lokacijah:

- KGZS, KGZ Celje, Trnoveljska cesta 2, 3000 Celje
- Kmetija Kastelic, Kolovec 12, 1235 Radomlje
- KGZS, KGZ Maribor, Vinarska 14, 2000 Maribor
- KGZS, KGZ Murska Sobota, Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota
- KGZS, KGZ Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica
- KGZS, KGZ Novo mesto, Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto

Delavnic se je skupaj udeležilo 93 udeležencev.

Na delavnicah so bili dani napotki za informiranje in privabljanje gostov oz. strank preko spletnih strani, priporočila za oblikovanje spletne strani, izpostavljen pomen uporabe socialnih omrežij in vloge kvalitetnih fotografij in predstavitvenih filmčkov za promocijo doživetij in dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

Udeležence je najbolj zanimala vsebina o izdelavi spletne strani. Predstavljeno jim je bilo, da je za namen promocije potrebna dovršena in odzivna spletna stran in njena integracija v družabna omrežja, kot sta Facebook in Instagram. Seznanjeni so bili tudi s pomenom priprave dobrih fotografij ter videoposnetkov, ki jih uporabijo pri samopromociji. Pri tem so pridobili napotke kako naj posodobijo spletno stran in si svojo prepoznavnost, ki še vedno v veliki meri poteka »od ust do ust«, povečajo.

Udeleženci so bili seznanjeni, da bodo za delo potrebovali tudi svoje prenosne računalnike ali telefone, zato so jih nekateri prinesli s seboj.

Prikazan jim je bil način kako uporabiti filter zgodb na Instagramu, primeri objav s pomočjo orodij za oblikovanje, kot so Fancy letters, QR maker, Canva. Prisotni so spoznali, kako koristna zadeva je QR koda in da se lahko uporablja v različne namene, kot so: za posredovanje podatkov, za povezavo na spletno stran, Facebook stran, Instagram stran, za podatke o vsebini, za oglasno sporočilo, za nagradno igro, za menije, vabila, popuste, …

Kot primer za pripravo videoposnetkov je bil prikazan video posnetek od udeleženke, katere kmetija se ukvarja z zelišči in pridelavo ribeza. Za promocijo svoje kmetije so člani kmetijskega gospodarstva sami izdelali video. Po ogledu posnetka je bila diskusija z ocenjevanjem videoposnetka, v kateri so udeleženci aktivno sodelovali.

Udeleženci so bili zelo navdušeni nad temo, ki je bila namenjena influencerjem, predvsem ob gledanju in poslušanju video vlogov znanega influencerja, Klemna Bobnarja, ki je začel pred dobrim letom snemati kratke 5-minutne posnetke svojega življenja na kmetiji na Gorenjskem. Po večini snema videoposnetke kmetijskih strojev in njihovo uporabo v praksi. Na njegovem primeru je bila predstavljena moč družbenih omrežij.

Fotografije z delavnic

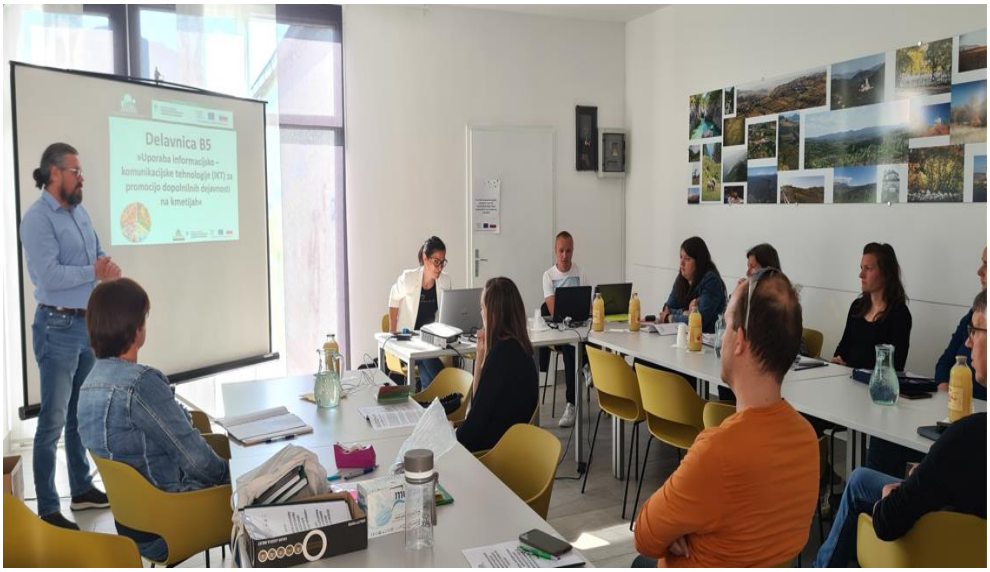

Delavnica B5 *»Uporaba informacijsko – komunikacijske tehnologije (IKT) za promocijo dopolnilnih dejavnosti na kmetijah«, 10.5.2022, Nova Gorica. Svetel in na novo obnovljen prostor, ter nagovor vodje svetovalne službe Nova Gorica*

Delavnica B5 *»Uporaba informacijsko – komunikacijske tehnologije (IKT) za promocijo dopolnilnih dejavnosti na kmetijah«, 12.5.2022, Kmetija Kastelic, Kolovec, prostor smo primerno 'opremili' v predavalnico za izvajanje delavnice.*

Delavnica B5 *»Uporaba informacijsko – komunikacijske tehnologije (IKT) za promocijo dopolnilnih dejavnosti na kmetijah«, 17.5.2022, Celje. Udeleženci so bili seznanjeni, da bodo za lažje delo potrebovali tudi svoje prenosne računalnike ali telefone, zato so jih nekateri prinesli s seboj.*